

slag var der optaget med Hensyn til Alderstillæg, at ifkun de kunde komme i Betragtning i saa Henseende, der paa Landet havde under 2,000 og i Byerne under 2,500 Kr. Dette havde Forslagsstillerne ikke set nogen Grund til at beholde. Grundene kunne være helt andre, hvor Staten ellers skyder til som Lønningstillæg, idet det er en almen Ret for Lærerne, thi ogsaa Kommuner, der Lønne deres Lærere godt, have Ret til at faae Andel i disse Alderstillæg. I allerhøjeste Grad ubilligt vilde det da være ligeoverfor de Kommuner, der have søgt at hjælpe paa en Lærer, de nødig ville af med, og som de have givet en vis Løn, om de skulde gaa Slip af den almindelige Del af Summerne for Alderstillæget. En saadan Bestemmelse kunde aabenbart komme til at virke endog hemmende paa Kommunernes Billie til at Lønne bedre fortrinlige Lærere, som de paa Grund af særlige Omstændigheder maatte sætte Pris paa at beholde. Dffer-Paragrafen skal jeg ikke nærmere komme ind paa. Forslagets § 41 gaar ud paa, at der udbetales Lærerne ved den offentlige Børneskole af den Kommune, hvor Børnets Forældre have faaet Ophold, aarlig i Skolepenge 8 Kr. i Kommuneskolen og 4 Kr. i Forskolen for ethvert til Undervisning berettiget Barn, der er indmeldt i eller henvist til denne Skole. Men for at dette kunde gjenføres over hele Landet paa engang, maa der til Gjengjæld for en saadan Indrømmelse afdrages de nu fast ansatte Lærere en vis Del, $\frac{3}{4}$ af den beregnede Del i deres faste Løn, som for Fremtiden vil blive normeret saa meget lavere. Skulde nu en Lærer ikke ønske at gaa ind under disse Forhold, maatte han have en vis Frist til at sige nei, og da vilde han heller ikke kunne have Ret til at komme i Betragtning med Hensyn til det ved Loven stabte forhøjede Alderstillæg. En nærmere Udvikling af, hvad der tilsigtes ved § 42, skal jeg her ikke give, men henvise til vor Betænkning vedrørende det ommeldte Affsnit. En videre Udvikling af Lønningen for Unde lærerne vil findes i § 43, men heller ikke det skal jeg komme nærmere ind paa. § 44 har søgt at have, at, hvor man bruger Overlærere ved de større Skoler, bør de have et regelmæssigt Tillæg i deres Løn, hvorom der ikke staar Noget i de nu gjældende Lønningsslove. Man kan nævne Exempler paa, at der er Overlærere ved meget store Skoler, hvem der paahviler et overordentligt Ansvar, uden at der derfor er givet dem noget Tillæg ud over hvad der saadan venligt kan ydes dem ved Leiligheder af Kommunalbestyrelsen, og jeg kunde paapege Exempler paa med hvor forbausende Knapthed dette er sset, saa at det kan synes at afgive et Billede paa vedkommende Kommunalbestyrelses Opfattelse af Undervisningens Betydning. Dette er altfaa fremfat som en Erindring i den Henseende. Spørgsmaalet om Kirkesangen skal jeg opsætte

ligesom forskjellige andre indtil videre. § 49 angaar Kaldsretten, og da vil jeg først nævne, at den medtager ogsaa Kaldsretten til Inspektør-, Overlærer- og Førstelærereembederne i Kjøbstederne. Der er endnu flere Steder Strid derom. Ministeriet hævder, at det er Regeringens Ret at kalde der, medens man nok vil spørge Kommunalbestyrelsen tilraads, hvorimod Kommunalbestyrelserne mene, at man har Ret ogsaa i saadanne Tilfælde til at indstille. Selve Forslaget om, at Hovedbestemmelsen om Kaldelsen maa ligge hjemme hos Kommunalbestyrelsen efter de nævnte Former og ikke kan omstødes af Amts-skole-direktionen, naar ellers ingen Uvovlighed er begaaet, skal jeg iøvrigt ikke komme nærmere ind paa. Jeg antager, at forsaavidt man bliver enig om Formen for denne Lønte, er der ingen Uenighed her i Thinget fra nogen af Siderne om selve Lønten. Der har været forskellige Bestemmelser om Lærernes Stilling i Konstitutionsloven ligeoverfor Kommunalbestyrelsen. Der er foretaget af os en Forandring i Regeringsforslaget ved § 51, idet man har forlangt, at Kommunalbestyrelsen istedetfor at give Læreren en Advarsel skulde give ham Valget imellem enten at modtage en saadan eller at appellere til Skole-direktionen, og med Hensyn til Afgang uden Pension have vi hævdet Læreren Ret til at faae Spørgsmaalet endelig afgjort ved Domstolene, ikke Spørgsmaalet, om han skal gaa af eller ei, men om han har Ret til Pension eller ei, en retslig Stilling, der maa være ham ligesaa magtpaaliggende som de andre Embedsmænd.

Det 5te Affsnit angaar Tilfynet. Der foreslaas, at man ophæver det geistlige Tilfyn som saadant for Skolevesenet. Man har delvis gjort det i Regeringsforslaget; vi foreslaa at tage Skridtet helt ud. Her kunde jeg maasse i det Hele udtale Noget om Kirkens og Stolens Stilling til hinanden. I § 20 have vi foreslaaet, at den dogmatiske Religionsundervisning overtages af Præsterne, som i saa Henseende have Forpligtelse til fra Børnets 12te Aar at samles med Børnene i et Sted i hvert Sogn. Det er egentlig kun en udvidet Konfirmationsundervisning. Forældrene ere selvfølgelig ikke bundne til at lade Børnene søge en saadan Undervisning, men Præsterne ere forpligtede til at give den. Den vil kun kunne forøge Præsternes Arbejde noget med Hensyn til Konfirmationsforberedelsen. Hvorledes iøvrigt Forholdet skulde ordnes, vedkommer ikke denne Lov, hvorfor man henstiller det til Ministeren efter Samraad med de kirkelige Autoriteter at ordne denne Sag. Det turde siges at være Folkekirkens egentlige Opgave og maa være dens Formaal, at Præsterne komme hurtig i Berøring med den opvoksende Ungdom og i stærkere Berøring med den, end det nu er Tilfældet. De ville da kunne antages at faae paa deres Vis mere Ind-